

חויית הקריאה

עליתי לרגל אל ביאליק¹

"נתמזל מזלי ונמצאתי בין שני כוחות-משיכה. במשך היום היתה עיני של אבא פקוחה עלי, שאלמד אצל רב, ואתפלל בוקר וערב בבית-הכנסת... ואילו בליה, לאחר שאבא סיים תלמודו ועלה על משכבו, השתלט אחי הטוב על נשמתי והרעיק לנפשי וללבבי מספרי השירה העברית, ששמר בחדרו מאחורי שבעה מנעולים... הוא היה נועל את דלת חדרנו המשותף במפתח, קורא לי משירי טשרניחובסקי וביאליק ומסבירם לי, ואחר-כך משלשל לידי מטבעות-נחושת אחדות ומצווה עלי: שכב ושן על פה... ובטרם תעצום עיניך תחזור לפני על שיעורך"...

"כדי הצילני מיד אחי, שמשכני מהגמרא והדיחני אל שירי ביאליק, קם אבי וגלגני מחיק המשפחה, נטלני בחוזק רצונו והוליכני אל הישיבה שבעיר הפלך הסמוכה. שם, אמר בלבו, לא תהיה לאחי הקשיש השפעה עלי, אחדל לשגות בשירי הבל וריק וכל-כולי אתמטר לגמרא... אך מים גנובים ימתקו! בין לוחות-הגמרא הגדולים הנני צורר בחטאי דפי-נייר דקים וחילוניים, המכוסים אותיות-פנינים בכתב ידו של אחי משולם — שירי ביאליק האסורים. בשעות-הצהרים, שעות שבהן תלמידי הישיבה מתפזרים על-פני בתי העיר לסעוד סעודת-חסד, הנני מתיחד עם מנעים הזמירות שבאודיסה הרחוקה, משן בחשאי בית אחר בית ושיר אחר שיר ומסיח לבי מהגעגועים הביתה ומהרעב".

"הדפים הריקים, שעליהם העתיק לי אחי את שירי ביאליק, נתגלו על-ידי רבי משה הזקן והקפדן, המשגיח על ישרותם ואדיקותם של בני-הישיבה והודעה דחופה נשלחה אל אבי המאוכזב. וכדי להקדים רפואה — למכות — נזדרז אחי הרחום, בא אל הישיבה וגנב אותי מבין כתליה העגומים"...

1. מתוך "סיפורים וציפורים", מאת: אליעזר שמאלי, עם עובד, ספרית דן חסכן, 1980.
2. ביאליק — מתושבי אודיסה באותם הימים.